

14. Hraniva biljnog porekla različite botaničke pripadnosti i sporedni proizvodi njihove prerade

14.1. Rogač

- Koristi se u obliku zrna, mahune i brašna.
- Mahuna sadrži velike količine tanina, koji može depresivno da utiče na iskorišćavanje proteina, mada to u ishrani preživara može da bude i prednost pod određenim uslovima, ili tačnije u situacijama neizbalansiranosti obroka, s obzirom na razgradivost proteina.

14.2. Bundeва (*Cucurbita pepo*)

- Jednogodišnja biljka puzavica, čiji se krupni plodovi koriste u ljudskoj ishrani a semena i u fitoterapiji.
- Nakon vađenja semena, koje služi za direktnu ishranu humane populacije ili za ceđenje ulja, ostaje obimna masa sa malo suve materije.
- Svinje je rado konzumiraju.
- Za preživare mora da se usitni.

14.3. Žir bukve i hrasta

- Žir deluje opstipativno pa ga u obroku treba kombinovati sa laksativnim hranivima kao što su npr. mekinje.

14.3.1. Žir bukve

- To je plod bukve (*Fagus silvatica*) koji je po hranljivoj vrijednosti gotovo jednak kukuruzu.
- Najpogodniji je za ishranu svinja, a koristi se i za preživare.
- Sadrži alkaloid fagin, veoma toksičan za konje.
- Najbolje je da se koristi kao hranivo za tovne svinje, ali uz postepeno navikavanje, ili u zgnječenoj ili prekrupljenoj formi, jer u početku žirom povređuju usta.
- Poboljšava ukus slanine, ali joj nepovoljno menja fizička svojstva (smanjuje se čvrstina).
- Dovodi do promene viskoziteta svinjske masti, koja postaje gotovo tečna.

14.3.2. Hrastov žir

- Po hranljivoj vrednosti hrastov žir najsličniji je ovsu.
- Može se davati i konjima.
- Gorak je, pa se pre upotrebe mora gnječiti, ljuštiti i potapati u vodu.
- Svinjama, ovcima i kozama se daje u količini do 1,5 kg/dan, a govedima i konjima do 3 kg/dan.

- Nije preporučljivo hranivo za životinje u periodu visokog graviditeta, kao ni za podmladak.
- Za razliku od bukovog žira, kvari ukus slanine i svinjske masti a poboljšava konzistenciju.

14.4. Kestenje

- To su plodovi divljeg (*Aesculus hippocastanum*) ili pitomog kestena (*Castanea sativa*).
- Pitomi kesten se koristi slično kao i žir, jer ima i sličnu hranljivu vrednost.
- Divlji kesten ima gorak ukus, pa se pre upotrebe priprema slično kao i hrastov žir.
- Krave u laktaciji mogu da konzumiraju do 5 kg/dan, uz postepeno navikavanje, a tovnja junad i do 10 kg/dan.
- Odraslim svinjama, ovcima i kozama može se davati do 0,5 kg kestena dnevno.
- I konji se mogu naviknuti na kesten, mada daleko teže nego druge životinjske vrste.
- Takođe se odlikuje opstipativnim dejstvom.

14.5. Ostala hraniva biljnog porekla

- Voće (jabuka, dunja, kruška, breskva, smokva, agrumi) i grožđe, i sporedni proizvodi koji ostaju nakon ceđenja soka iz ovih supstrata.
- Brašno od algi, dobijeno sušenjem i gnječenjem algi i ispiranjem u cilju redukcije joda.
- Biljni praškovi i ekstrakti.
- Ekstrakti biljnih proteina, predviđeni za mlade životinje.
- Začinske i zeljaste biljke.